

POPORULUI

ZIAR INDEPENDENT DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Director:
MIHAIL RUSSU

Independența este autoritatea informației.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
A R A D

Strada ROMÂNULUI Numărul 6.

Se petrece prin sate.

Ni se umple inima de durere ochii de lacrimi, dacă întâmplăm, în zilele de praznic ori sărbătoare, ne coborim a cerceta, să vedem ce fac sătenii.

În curtea școlii, rar o să întâlnim gospodarii ascultând la cîntecul de bine al învățătorului. Recitând locașul Domnului, la fel. Etutindeni: nepăsare, lipsă de credință, lăcomie, răutate și multime de alte patimi ucigătoare, cari nu ajut cu nimic la creșterea sau ridicarea moralului poporului ignorant.

Dar dacă încă mai treci peste satul sufletesc și e vreme să mai înțelegi ulițele întortochiate, apoi greșit că o să tresai dela o diavolărie măricică la auzul chiotelor și zgomote de veselie și bucurie.

Acolo e sălașul diavolului, culmea satanei, acolo e peirea suferințelor, unde majoritatea naivilor și plugarii și-au făcut locul de joacă și altarul zilelor, când trebuie să plece genunchii în semn de mulțumire și recunoștință față de acel, care ne pune în demnitate viața și traiul de toate zilele.

Aci conul Naie sau jupân Struțelci vînd cu mînele sumese și trăvă pentru cei, care încă nu știu să-și piardă sănătatea, vîlaga, și omenia și necinstesc în conștiință numele Atotstăpînătorului, ba chiar și numele de român. Și-au făcut negustorii averi în milioane și cu toate acestea ei nu vede; nu observă. Știe că la chef, când diavolul, a săpînire pe conștiință, să-și pe lângă ultimul ban chiar și a, mîlaiul etc.

Ată chipul dureros și rușinos, o parte din săteni își pierd sănătatea, avîntul casei, și înțelegere și o mulțime de fericiri, pe care le doresc când ajung la aman. Mă doare și trebuie să-i doară pe oamenii de bine, la gândul, că ai de pe urma beției, s'au deit căsnicii, s'au omorît, s'au lăsând în urmă lacrimi și copii nenorociți.

A drept să vorbim, se străduim și parte din cărturari, nu e mare folosul, când unul pentru distrugerea obiceiurilor celălalt clădește cu nepăsări ori îmbrățișarea patimei. Și biți cărturari, preoți și învățați! Lăsați o clipă grija de mîine și descătușați cu fapta, vorba și patimile ucigătoare!

C. Georgescu-Obrejița

Săptămîna politică

DI General Averescu a fost primit în audiență de către Inalta Regență, unde Dsa s'a recomandat ca vechiu sfetnic al Coroanei, și în această calitate a denunțat Regentei... primejdia revoluției, pe care o pregătesc național-tărăniștii. DI General a atras respectuos atenția Regentei asupra primejdiei, ce decurge pentru țară și pentru Dinastie, din slăbiciunea guvernului față de național-tărăniști. Dsa a mai vorbit multe, dar se vede că Inalta Regență cunoaște totuși situația adevărată, căci la plecare i s'a răspuns, că *Regența cunoaște stările de fapt și de spirit din țară.*

S'au risipit iluziile celor, ce mai sperau într'o retragere de bunăvoie a guvernului liberal.

Comunicatul național-tărănist, a fost o replică promptă și energică la toate manifestările liberale. Nici cînd conducerea național-tărănistă nu s'a pronunțat cu atîta vehemență împotriva permanentizării guvernării Dlui Vintilă

Brătianu; nîcînd factorul constituțional nu a fost mai vehement avertizat de primejdiile, pe care le poate stărni înrădăcinarea în masele populare a convingerii, justificată de aparențe, că există o solidaritate perfectă între Coroană și partidul liberal.

Violențelor verbale vor urma manifestările desnădejdei populației — asigură comunicatul. Canalizarea acestei desnădejdi o va face, firește, partidul național-tărănesc în cele 72 întruniri, care vor avea loc în aceeași zi.

Cu aceste adunări, partidul național-tărănesc socotește să dea lovitură de grație guvernului, și un partid politic nu riscă o asemenea afirmație, decât atunci, cînd e bazată pe un temei serios și grav.

De aceea, nu trebuie să luăm prea serios nepăsarea guvernului față de campania național-tărănistă, care se apropie de momentul ei culminant.

Alex.

Ne iau Ardealul...

Ziarul *Pesti Hirlap* din 11 Octombrie reproduce pe larg discursurile ținute la Arad de către dnii Csicsó-Pop, Vaida și Sever Bocu cu ocazia ultimelor manifestații național-tărăniste. Se repetă și în ungurește ieșirea dlui Al. Vaida împotriva „*fraților vitregi*” dela București și se încrestează declarația dlui Aurel Vlad, care susține că „*România, așa cum e astăzi, n'are dreptul la existență.*” Dar, ceea ce subliniază cu mai multă plăcere ziarul budapestan, este înțeleapta pilduire a dlui Sever Bocu, șeful Banatului dlui Iuliu Maniu, care, întorcîndu-se din străinătate, a trecut prin Ungaria și a constatat că acolo „*e ordine pretutindeni, disciplină și consolidare.*” *Pesti Hirlap* mulțumește dlui Sever Bocu pentru această „sinceritate” și se bucură mai ales de strigătul patriotic al viitorului ministru de Culte al dlui Iuliu Maniu: — *Liberalilor nu le pasă de decăderea Romîniei, căci chiar dacă ni s'ar lua Ardealul, ei pot rămînea la ei în București.*

Din această temere a dlui Sever Bocu, și din această constatare a antagonismului ardeleano-regătean, *Pesti Hirlap* își brodează o întreagă cântare de biruință. Li-e frică, strigă ziarul budapestan, și își indeamnă guvernul să se pregătească pentru război. „*Ungurii rămăși în România au așteptat de ani de zile ajutorul armelor noastre*”, nespu înfierbântata gazetă, iar astăzi

„românii ardeleni nu mai pot suporta tirania Bucureștilor.”

Cu alte cuvinte, s'a hotărât, ne iau Ardealul. D. Sever Bocu se teme de această eventualitate și *Pesti Hirlap* ne promite că de ce se teme d. Sever Bocu, nu vom scăpa.

Să fim serioși...

Pesti Hirlap n'are nici-un motiv să se bucure prea tare. Țara românească nu e a d-lui Sever Bocu și a tovarășilor săi de vorbe goale. E a noastră, a acelora cari, făurindu-o, avem sentimentul permanentizării, stăpînirii noastre aici în așa măsură, încît putem să privim cu dispreț și cu milă la svîrcolirile tuturor aventurierilor, fie de aici dela noi, fie de peste hotare.

În orice caz, articolul din *Pesti Hirlap* poate să servească drept nouă pildă pentru opinia noastră publică, întru cât mai e nevoie, asupra simțului de răspundere al acelora, cari nu cască odată gura fără a compromite interesele generale ale națiunii.

Cum? Ne temem noi, că ne iau ungurii Ardealul? Fugiți, domnilor, că sunteți ridicoli deabinele. Se prea poate ca un Iani Erdélyi oarecare, ori altul dintre numeroșii nepoți ai d-lui Iuliu Maniu, să-i fi spus autorului articolului din *Pesti Hirlap*, că scurtă vreme după unire „*ne vom scărpa în București de pe pielea noastră*”, — dar dela Iani Erdélyi până la sentimentul public românesc e o depărtare mai mare, ca dela Budapesta până la Cluj...

Țara Noastră.

FILME

Un mort norocos

Săptămîna trecută s'a întîmplat un lucru foarte straniu, dar interesant în Casinoul din Monte-Carlo.

Un negustor italian bogat, Remigin Lanzi, s'a așezat la masa de joc și a pus o mie de franci pe un număr de lacarat. Numărul a ieșit și crupierul a vîrit o sumă considerabilă în fața lui Lanzi. Acesta însă nu s'a atins de bani, și jocul a mers mai departe și pentru suma aceasta. Numărul a ieșit din nou, ce a însemnat un câștig de mai multe sute de mii de franci. Dar Lanzi nu s'a atins nici de suma aceasta, lăsînd să meargă jocul mai departe. Atunci directorul jocului s'a apropiat de el, să-l întrebe, dacă mai continuă cu sume fantastice. Dar ce să vezi! Lanzi era mort în fața banilor și crupierul juca cu un mort. Toți au sîrit îngrozii dela masă, terminînd jocul.

Antreprenorul jocului a luat înapoi banii, câștigați de Lanzi, pe motivul că banca joacă numai cu oameni vii, iar nu cu morți.

Dar peste scurt timp s'au prezentat moștenitorii lui Lanzi, pretinzînd suma câștigată, și obiecționînd, că banca nu joacă împotriva persoanelor, ci împotriva banilor puși pe numerele respective.

Iată ce încurcătură face un mort norocos!

Cronica fraudelor

Zi de zi, cronica fraudelor urmează.

Unul fără mai mult, altul mai puțin; unul întrebunțează vechi metode cunoscute, altul a descoperit el ceva, unul e ascuns, altul e vitejește sincer, unul procedează grosolan, altul bine crescut, are elegantă; sunt printre ei și artiști de prima ordine. Dar, de furat, fură peste oricare deosebire.

Nu ne găsim înaintea unui val de necinste, nici înaintea unei paralizii a oricărui control; este o boală.

O boală a sufletului, o infecție a conștiințelor.

Astfel de boli nu se tratează însă decât foarte hotărît, foarte greu și de oamenii cari au toată autoritatea morală pentru aceasta.

Autoritatea morală nu se capătă prin programe teoretice, nici prin plebiscite electorale.

Ea se capătă prin felul cum unul sau mai mulți oameni și-au trăit viața.

Și de aceea guvernul viitor, excepțional pentru vremi excepționale, nu poate fi decât al unei mari energii exemplar de oneste.

N. IORGA

Refacerea băilor Neptun din Arad.

Insfârșit și înalta conducere a orașului Arad a înțeles, că strălucirile actuale nu mai pot dăinui. Căci publicul arădan știa de mult, că halul, în care se găsește băile Neptun, e mai mult decât revoltător. Două Pete de rușine are Aradul: băile Neptun și Expresul „Pferdebahn“, care trebuiesc să dispară odată, ca să nu fim încontinui de râsul lumii.

Și iată, că comisia interimară a hotărât desființarea băilor Neptun și deschiderea unui concurs, pentru un plan nou și modern.

Condițiunile concursului vor fi publicate încurând, concursul fiind liber pentru oricare arhitect, cetățean român.

Dorința noastră ar fi numai, ca dacă se face o operă atât de frumoasă, aceea să fie și națională, lucrările dându-se unui arhitect român!

Și încă ceva. Dacă dispăre înfârșit rușinea Neptun, să ni-se fure într-o noapte și expresul, cel cu fum mult și ispravă puțină.

I. Pescarul.

Situația din Jugoslavia se agravează.

Face mare senzație la Belgrad, declarația d-rului Macek, apărută în „Pravda“, care afirmă, că o înțelegere între sârbi și croați este astăzi mai puțin posibilă ca oricând.

„A avut dreptate — a mai declarat d-rul Macek — omul politic, care a spus că acum numai Dumnezeu mai poate salva Jugoslavia.“

Un român propus pentru premiul Nobel

Comisiunile de propuneri pentru premiul Nobel pe anul acesta, și-au depus rapoartele. Pentru medicină au fost propuși patru savanți și anume: suedezul Faehraenz, care a lucrat asupra fiziologiei sângelui, chirurgul american Cushing, cunoscut pentru lucrările sale în domeniul chirurgiei creierului, românul Levaditi, cunoscutul serolog, și estonianul Paldrock, cunoscut pentru lucrările sale asupra leprei.

Dintre aceștia, comitetul central va alege pe unul, căruia îi va decerne premiul în întregime, sau pe doi, cărora le va acorda câte jumătate de premiu.

Dintr'una într'alta

Bilanțul verii

Vara a murit subit. Sunt câteva săptămâni de atunci. Fiindcă a fost îngrată însă, nu i s'au făcut onoruri deosebite. Dar un plâns de frunze îngălbenite — plânsul toamnei — însoțit de carul funebru care o ducea în spre sud, Incolo, blesteme și afurisiri asupra existenței sale secetoase. Această înverșunare însă, noi o socotim exagerată. I s'ar fi convenit verii și recunoștinți. Mai ales din partea ziariștilor. Căci cu aceștia s'a purtat destul de blând și binevoitor. Se știe doar că în timp ce seceta pârjolia întinsurile, «evenimentele» curgeau ca... ploaia. De aceea credem, că și vara ca oricare alt decedat ce lasă în urmă fapte și amintiri, s'ar fi învrednicit și ea de un panegiric. Nu i s'a făcut însă nici atât.

Detestând modestia, ne-am preta noi la această. Dar nouă — neputând stoarce lacrimi — ni se va contesta competența. Deci?... Ne rămâne să răcolim praful și asemenea cronicarilor scormonitori să înșirăm faptele alcătuiind —

Ziarele minoritare calomniază autoritățile românești.

În ziarul din localitate «Erdélyi Hirlap» No. 3091 din 13 Oct. a. c., a apărut un articol calomniator la adresa Brigăzii de Siguranță din Rovine, sub titlul „Cum dispar șasezeci jugh. cad. în județul Arad“, zicând, cum Siguranța din Pecica seceră pământul altora, referindu-se la nedreptățile, ce afirmative, ar fi suferit locuitorii comunei Peregul-mic de origine maghiară în urma dispoziției agronomului regional din Pecica, și cum a sechestrat pe seama unui oarecare polițist, Siguranța din Pecica, porumbul semănat de Al. Nagy din Pereg.

Interesându-mă mai de aproape de realitatea, în legătură cu acest articol, am aflat de la vrednicul șef al brigăzii de Siguranță, Cornel Grozescu, adevărul, care este tocmai contrar celor expuse de ziarul minoritar.

Este adevărat, că a fost un litigiu între polițist și Alexandru Nagy din Peregul-mic, însă acest diferend s'a tranșat pe cale judecătorească, deci pe cale legală, iar nici decum prin forța exercitată de Siguranța din Pecica.

Dealtcum autorul articolului calom-

niator va răspunde în fața judecății de veracitatea conținutului acestui articol, publicat cu un scop meschin, pentru că după cât sunt informat, dl șef al brigăzii de siguranță din Pecica, a făcut pașii necesari pentru a dovedi inexactitatea celor afirmate de acest ziar minoritar.

Din parte-mi mă simt îndatorat, a aduce la cunoștința opiniei publice românești adevărul falsificat al acestui ziar minoritar, care s'a dat a ataca fără nici o teamă, deodată două instituțiuni ale Statului românesc: Agronomul regional și Siguranța de Stat din Pecica, pentru a informa greșit opinia publică asupra pretinselor nedreptățiți, ce le-ar suferi populațiunea minoritară în Statul român, în aplicarea reformei agrare.

Cu toate aceste presa minoritară afirmă, că cenzura prea aspră îi răpește libertatea de acțiune, asigurată prin constituția țării.

Justiția și de data aceasta își va spune ultimul său cuvânt.

Dr. T. Drăgan

Statul și funcționarii publici

În timpurile de față nevoile și suferințele funcționarilor celor mici, și mai ales ale acelor, cari chiar în timpuri normale duceau greul, sunt covârșitoare.

Desele apeluri făcute prin presă, conferințe, memorii etc. au avut ca rezultat tot felul de promisiuni fără a se lua vre-o măsură, mai ales în ce privește ieftinirea traiului.

Articolele de prima necesitate, ca și acelea de tot felul, au ajuns la o extremă scumpete.

Despre exagerata scumpire a chiriilor, mai cu seamă în Capitală, nu se mai vorbește, acestea constituind un capitol revoltător, de și se găsește numeroase apartamente mari și mici ce pot fi închiriate.

Cu toate acestea, statul încasează prin ei regulat și la timp toate impozitele.

Statul care posedă cele mai întinse bălți, păduri etc. vinde peștele și lemnele cu prețuri destul de ridicate și chiar de speculă.

Despre fabricatele regiei nu se mai vorbește, căci atât tutunul cât și chibriturile sunt de cea mai proastă calitate, iar specula ce se face cu ele a atins culmea răbdării.

Impozitul global este o calamitate, căci un funcționar care în anul 1927 plătea o sumă maximă de una mie lei, anul acesta este impus dela 3—4000 lei, afară de celelalte dări comunale și cu toate acestea guvernul în interval de șase ani, n'a adăugat la salarii decât sume infime.

În ceea ce privește călătoria pe C. F. R., făcând abstracție de celelalte rizicuri, dacă necesitatea reclamă să parcurgi o distanță mai mare, prețul voiajului este enorm, iar aplicarea tarifului pentru transportul mărfurilor precum și taxele vamale, ating sume remarcabile, fiindcă aceste tarife nu corespond nevoilor momentului.

Prin urmare, față de funcționarii cari sunt reprezentanții statului în toate ocaziunile, el, statul, ocrotitorul popo-

rului în general, se impune să aibă grijă de nevoile funcționarilor, spre a nu-i expune la îndemnuri de fraude cari în ultimul timp au ajuns destul de numeroase.

Așa dar statul în primul rând, trebuie să țină socoteală de elementele de care se servește ca să nu le expue la toate umilințele, luând măsurile necesare pentru îndreptarea situațiunii intolerabile care nu mai poate continua, mai ales că restul populațiunii are posibilitatea să impue întru câțiva plata muncii în raport cu scumpetea existentă.

Socotim, că ar fi timpul să dispară mentalitatea unora dinre factorii noștri răspunzători, cari privesc foarte ciudat pe funcționarii statului, considerându-i ca pe niște servitori de casă, pe cari îi pot schimba ori când.

Funcționarul public trebuie privit ca cetățean, ca om al țării lui, ca patriot care își iubește țara și caută înălțarea ei, înălțând în același timp pe toți acei cari o slujesc cu drag și devotament.

Ar fi bine ca cel puțin de astă dată, statul să îngrijească într-o măsură mai apreciabilă de funcționarii săi pentru a le ridica prestigiul, a desvolta într'înșii și mai mult simțul datoriei și al dragostei de muncă, astfel ca fiecare funcționar să devină un element activ și cu modul acesta ar dispăre pofta abuzurilor și a fraudelor cari nu mai iau sfârșit.

Urme străvechi în jud. Arad

Dl profesor universitar Dr. Martin Roșca face de vre-o trei ani săpături arheologice în județul nostru, în jurul comunelor Gurahonț și Josășel.

Din cercetările făcute, dl. profesor Roșca a stabilit, că în locurile acestea au locuit unii dintre cei mai vechi oameni ai pământului. Pe timpurile acelea toate utensiliile erau făcute din piatră, și aceste utensilii au fost găsite de dl. profesor, ca: cuțite, topoare etc. Ba într'un loc s'a găsit locul, unde acești oameni își găteau mâncarea. Din rămășițele aflate, se va putea deduce felul de a trăi al lor.

Dl profesor Dr. M. Roșca va mai continua cercetările, iar la iarnă va ține o conferință la Palatul Cultural din Arad, asupra rezultatului cercetărilor.

Sprrijiniți presa română

demne de revistele lui Tânase. E bucurându-se între actor și ziarist. Și românica. Altfel nu s'ar fi încumetat pe Dl Sică să se avânte în tratătea pe să deschidă atâtea filiale. Căci și A. hambra, unde Leonard se străduiește să întinerească, a dat o filială a dlui Sică care nu-i și Voronoff. Și spre a înțelege, amintesc, că nici una din piesele jucate de către compania Teatrului Nostru nu sunt demne de a fi turnate. De vor încerca totuși, trebuie fluierate. Cel puțin cele de până acum.

Ar urma Tânase care a plecat în turneu și deci ieșit din sfera preocupărilor noastre. Si dl Costică Tonea cu al său Teatru intim făcut pentru distracții familiare și pentru... păianjen zilnică (nu silnică). Deci fără prea multă importanță artistică.

Și acum ar urma Opera. Dar pentru că aceasta e puțin cunoscută afară de București ne rezervăm dreptul a vorbi cu altă ocazie.

Ghimpe D. Trandafir

cum s'ar zice — un... bilanț al verii. Dar fiindcă aud budgetivorii cum se întreabă de pe acum dacă bilanțul nostru are excedent, voui fi silit dintr'un început să spun că nu. Si asta fiindcă tratativele împrumutului sunt excelente dar... încă tratative. Și până se va realiza, nesățioșii să aștepte... bilanțul verii viitoare și atunci... poate. Dealtfel acestor nesățioși le-ar putea servi — spre astămpăr — zicătoarea: «Nu de multeori merge ulciorul la... puț». Chiar dacă acel puț ar fi de petrol. Mai ales acum când s'a găsit cineva care să facă o purificare... nu de petrol, căci aceasta s'ar chema rafinărie. Si rafinării în limbajul comun e cam deochiată. Poate fiindcă e atribuită lumii bune. S'a văzut însă cât poate lumea bună cu «rafinării» ei — mai zilele trecute, când figura cu atâtă brio între pretorii tribunalului și coloanele presei prin reprezentantul tipic, eroul de mare faimă Găetan.

Cu toate depozițiile strălucite ale martorilor, n'au izbutit să facă din el decât cel mult un *honest Iago*, ceace nu înseamnă că e mai puțin mișel.

Dacă a reușit totuși ceva această «bună lume» apoi a reușit să-și arate

golicineua-i... plină de păcate... Iar eroul să-și facă o popularitate care dacă nu întrece pe cea a Dlui Maniu, pe cea a lui Bălan o întrece. Deși amândoi, Găetan și Bălan sunt deopotrivă de celebrii. Dupăcum deopotrivă s'au și îmbrățșit de urgia societății. Chiar dacă soarta nu le-a fost identică nu s'ar putea zice că nu prezintă unele asemănări. Amintim doar două: contemporaneitatea, erotomania, — aceasta din urmă fiind mai rafinată la unul din ei — se știe care. — Asemănarea e mică desigur, fiindcă și lumile cari iau elaborat se deosebesc. Ceeace n'a împiedecat însă ca «toată lumea» să dea un deosebit interes amândurora. E un privilegiu al aventurierilor. Mai ales când aventurile însă da. Al lui Lică et comp. Și merită «băiatul». E muncitor și șmecher. Mai ales șmecher. Stie să se învârte. Așa a ajuns să preconizeze teatrul SADR-ului, care nu-i altceva decât un prilej de a șperțui subvenții și a juca piese ca «Pârțarola» a nu știu căror ochelari negri. Si tot așa a ajuns să-și câștige favoarea presei. Citiți vă rog cronicile dramatice? Atunci câte elegii? Chiar când se joacă baretul «o porcărie americană»

Arad Palatul Cultural, pentru Biblioteca



Prefectul I. Georgescu

O veste tristă s'a răspândit ca fulgerul Joi, la 25 crt. prin orașul nostru. Prefectul I. Georgescu a încetat subit din viață, răspus de boala de cord, de care suferea.

Prefectul I. Georgescu se găsea la via din Măderat, și Joi dimineața la ora 7 s'a pregătit să se întoarcă la Arad, ca să ia parte la serbarea zilei nașterii M. S. Regelui Mihai I, precum și la congresul Preoților să primească pe Mitropolitul Basarabiei. Peste o jumătate de oră i-sa făcut însă rău, și pe când a sosit medicul chemat în grabă, n'a putut constata, decât moartea. Se știe, că răposatul a suferit de boala de cord, și la sfatul unui specialist parisian, a ținut o cură severă. Dar moartea a fost mai puternică, și l'a doborât.

Vestea morții prefectului I. Georgescu a stârnit regrete sincere în toate cercurile din oraș și județ. Dsa. a lucrat mult pentru ridicarea economică și culturală a județului, ridicând 76 școli românești și înființând 180 biblioteci prin comune. Opera Dsale, e și podul de ciment de peste Criș la Gurahonț. Iar mai acum în urmă a introdus repararea tuturor șoselelor din județ, ce va costa aproape 20 milioane lei. Moartea l'a împiedecat însă să-și vadă opera aceasta înfăptuită.

Despre solemnitatea înmormântării vom scri în Nrul. viitor.

La B-pesta n'a avut cine să plătească un parastas în amintirea celor 13 eroi dela Arad

Ziua de 6 Oct. 1848 are o deosebită importanță în istoria politică a maghiarimei. În acea zi au fost executați în Arad 13 revoluționari kossutiști. Amintirea acestui eveniment, maghiarii au sărbătorit-o în fiecare an.

La Budapesta, în anul acesta, oficialitatea nu a sărbătorit pe cei 13 eroi. Inițiativa sărbătoririi a fost luată de d. Sig. Battyányi, șeful partidului independent. Totuș și acestuia s'a căutat să i se pună piedeci. Astfel la biserică franciscanilor, călugării n'au voit să officieze parastasul decât dacă li-se plătește. Atunci dl Battyányi indignat, a plecat împreună cu partizanii, dușmani înfocați ai guvernului, la sinagogă.

Ziarele maghiare sunt foarte indignate de gestul guvernului și al preoților.

Foamete cumplită în Rusia

O telegramă din Riga semnalează foametea extraordinară, ce bântule în Rusia. În afară de Siberia, unde recolta a fost satisfăcătoare, tot restul țării n'a produs decât 600.000 tone cereale.

În regiunea Kherson, 300.000 familii sunt expuse lipsei complete de alimente. Guvernul speră să organizeze aprovizionarea regiunilor infometate, aducând cereale din Siberia, dar linia ferată trans-siberiană nu reușește să transporte cantitățile necesare.

Gramofone,

plăci, articole muzicale, hârtii de pachetat și de birou, tipărituri, articole de scris, gravuri de aramă, cărți, bibliotecă de imprumutat, plăci de gramofone pt. Kerpel Palatul Elis schimb Fischer. 154

Economice — Financiare

Impasul agriculturii.

Doi ani de recoltă slabă — 1927 și 1928 — ne-au zvrălit în mizerie. Exportul agricol e redus la ultima expresie. După ultima statistică publicată s'a exportat în primele 8 luni din a. 1928 un tonaj de cereale cu 65 la sută mai mic, decât în aceeași perioadă de timp din anul 1927.

Să menționăm, că exportul de grâu s'a redus la 12 la sută din cel de anul trecut, și cel de porumb la 28 la sută. E un dezastru, pe care recolta anului curent nu va face, decât să-l mărească.

Slăbiciunea ultimelor două recolte, a scăzut totdeodată puterea de consumație a populației. O criză cumplită de nevânzare s'a abătut asupra comerțului și industriei.

Am avut o recoltă excepțional de slabă de porumb. Dar recolta de grâu, ovăz, orz, secară este normală. Cu toate acestea nu exportăm. Suntem prea scumpi. Costul vieții la noi este prea ridicat, suntem incapabili de concurență.

Criza exportului agricol va răstra încă suficient timp un caracter cronic, dacă nivelul valutar de stabilizare va

fi prea înalt, și taxele vamale exagerate.

Se impune raționalizarea culturii agricole, azi practică într'un mod cu totul primitiv. Să nu uităm, că suntem o țară agricolă, și că industria noastră ocupă în mare parte, o situație parazită.

Criza industrială, deslănțuită ca urmare fatală a crizei agricole, trădează dependența totală a prosperității industriale de bunăstare a agriculturii.

Să îngrijim deci de agricultură, și să nu învinuim forțele naturii de nedestoinicia și indolența noastră.

Ric.

Cursul monedelor străine

Franci francezi	Lei	6.51
Franci elvețieni	"	31.05
Lire sterline	"	807.50
Lire italiene	"	8.74
Mărci germane	"	39.72
Shilingi austriaci	"	23.42
Pengő	"	29.05
Coroane cehoslov.	"	4.93
Dinari	"	2.92
Dolari	"	166.25

Informațiuni

Abonamente LA „VOINTA POPORULUI“

Pt. plugari si muncitori	L.	160
„ intelectuali	—	200
„ Instituțiilor	—	500

Ajutor de toamnă pentru săraci. Comisia interimară a orașului Arad a dispus, ca să se împartă un ajutor de toamnă săracilor comunei. În scopul acesta s'a pus la dispoziție suma de 200.000 Lei, care se va împarte la 400 săraci, astfel că fiecare va primi un ajutor de 500 Lei.

Conferințe despre cultura românească. Rectoratul Universității din Merburg (Germania) a rugat pe Dl prof. Găzdaru din Iași să țină o serie de prelegeri înaintea studenților acelei Universități despre limba și cultura românească.

Noul cutremure de pământ în Bulgaria. La Plovdiv și în satele din împrejurimi, s'au produs mai multe mici cutremure de pământ. Nu se semnalează nici o victimă. Populația din ținuturile, cari au fost încercate din cauza cutremurelor trecute și care se liniștise grație acalmiei prelungite, acum este din nou înspăimântată, temându-se chiar să mai intre în case.

x Profesoara de menaj Estera Czelnay, binecunoscută în Transilvania și Banat, deschide cu ziua de 1 Noemvrie și în orașul nostru un curs de menaj de 4 săptămâni, învățând gătitul și bufetului rece. Inscriseri și lămuriri mai ample zilnic între 5—6 la Biroul Catholic din str. Greceanu (f. Perényi).

CREMA DE FATĂ

„MARGIT“TM

De vânzare pretutindeni

Un conductor conștiincios

În ziua de 12 l. c. conductorul Ilieș Petru dela trenul No 2226 cu direcția Arad—Jimbolia, între Arad și Aradul-nou a aflat trei călători cu bilete în neregulă. Conductorul și-a făcut datoria, și a debarcat și predat călătorii în neregulă șeful de gară. Călătorii toți trei au fost din Sâmpetru-german, pentru care fapt conductorul conștiincios a fost amenințat de șeful gării — fiindcă și-a făcut datoria.

Atragem atențiunea autorităților Cfr. asupra faptului și aducem laude conductorului ce și-a făcut datoria.

Di Jura are cuvântul.

Talpa țării.

Comitetul de direcție a Societății de lectură a Studenților în teologie din Arad, a fost ales pe anul școlar 1928—1929 în compunerea următoare:

Președinte, Dl Gheorghe Gruiu, Vice-președ., Dl Gheorghe Cereanț, Secretar, Dl Ioan Faur, Cassier, Dl Nicoară Sasu, Notar I. Sabin Sas, Notar II. Dl Vichentie Cuzma, Controlor I. Dl Aurel Calinescu, Controlor II. Dl Ioan Matiu, Controlor III. Dl Constantin Ofițerescu, Econom, Dl Nicolae Ciurescu, Bibliotecar I. Dl Nicolae Biuchiciu, Bibliotecar II. Octavian Tămașiu, Bibliotecar III. Ioan Mladin.

Conflict între consuli român și bulgar din Geneva. În ședința de ieri a tribunalului, judecându-se o reclamație contra unui comerciant de automobile, avocatul Moriaud, care este și consul al României, a rostit cuvinte violente la adresa d-lui Siegrises, consulul Bulgariei la Geneva, care reprezenta în proces interesele părții adverse. D. Siegrises a cerut avocatului Moriaud reparațiuni pe calea armelor. D. Moriaud a acceptat. Deosebit de aceasta, d. Siegrises a sesizat pe d. Antoniadă, ministrul României la Geneva, de cele întâmplate.

Datoria fiecărui român este a sprijini presa românească!

In atențiunea cititorului!

În ultimele două numere consecutive am făcut un larg apel abonaților noștri, cerând, ca să-și achite abonamentele. Am arătat, că suntem singurul ziar românesc pe plaiurile acestea, care nu e sprijinit de nimeni, numai de abonații săi.

Parte dintre abonați și-a înțeles datoria față de presa românească, trimițându-ne costul abonamentului. O parte însă, tocmai niște intelectuali (!) au găsit de cuviință să ne returneze ziarul, ne — mai considerându — se abonați. Până acum era bun ziarul nostru, dar din momentul, ce le cerem costul ziarului, îl returnează! Bravo bunilor români! Astfel înțelegeți Dvs. să sprijiniți presa națională! Și tocmai niște domni (?) intelectuali, cari voesc să primească gazeta românească gratuit, pe când cumpără ziarele ungurești cu 5—6 lei bucata.

De nu ne-ar fi rușine de rușinea lor, le-am publica numele, ca să vadă lumea, cine sunt acei domni (?), cari primesc bucuros un ziar românesc, tipărit cu banii sărăcicioși a altor români cu mai mult bun simț ca ei, dar când e vorba de plată, își întorc spatele!

Să te achiți de datorie și apoi să întorci spatele, înțelegem! Dar astfel, să profiți de bunăvoința cuiva, și pe urmă să fugi, nu e tocmai cavaleresc!

Noroc e numai, că asemenea „cavaleri“ s'au găsit puțini, nu puteam însă să nu-i amintim.

Știm cu totii, că tipărirea și răspândirea unui ziar costă bani mulți. Nici ziarul nostru nu se tipărește gratuit. Și noi trebuie să plătim bani grei pentru hârtie și tipar.

De un jumătate an aproape trimitem ziarul abonaților noștri, fără să le fim cerut costul abonamentului. Forțele noastre materiale sunt pe sfârșite, și pentru aceasta rugăm pe toți abonații noștri, ca să-și achite abonamentul, ca să putem continua cu tipărirea ziarului. Ori vreți să piară presa românească? Nu o lăsați!

Spre a ușura trimiterea banilor pentru abonații noștri din centrele mai mari, ca Nădlac, Pecica, Ineu și Radna Lipova, chitanțele acestora le trimitem băncilor din localitățile respective, spre incasare.

Iar pe ceilalți îi rugăm încă odată, ca să-și achite imediat abonamentul.

VOINTA POPORULUI.

Stărpirea șobolanilor și șoarecilor

se face în modul cel mai sigur cu RATOPAX. Ratopax nu omorâie numai ici-colea, ci stărpesc radical șobolanii și șoarecii. Întrebuințarea e foarte simplă, și nu periclitează sănătatea omului ori animalelor domestice. E ieftin, căci o singură sticlă cu 115 lei ajunge pentru o casă întreagă. Reprezentanța Generală pentru România: Chemorom, Institut Chimic în Satu-Mare trimite oricărui prospect și certificate, cari dovedesc eficacitatea absolută, iar în localitățile, unde încă nu s'ar găsi spre cumpărare, în contra costului de 115 lei trimite o sticlă de Ratopax, care e patentat, încercat și recomandat de către toate instituțiile științifice din străinătate. 289

Cinematograful APOLLO

Dela 27—29 Octomvrie :

Familia fără moral

Cinematograful „Urania“

25, 26 Octomvrie :

Patt-Patachon

Dela 27—29

Familia fără moral

Cinematograful „Elisabeta.“

Telefon 70 154

Vinnri—Duminea

Monty eroul mărei

VINE :

Copilul risipitor

Tribuna liberă

(Pentru cele publicate în rubrica aceasta, direcțiunea nu-și asumă nici o răspundere.)

Prima Fabrică de Giuvericale din Arad Piața Avram Iancu No. 7, aduce la cunoștința Onor. Public, că a sistat lucrările din uzina sa și incetează orice activitate.

Mijlocește

imobile și locuințe,

traduce, face corespondențe, copiază etc. în condițiile cele mai favorabile Biroul

„HERMES“

Arad, strada Românului No. 6.

SUPERFOSFAT

gunoi artificial se poate comanda și se poate primi chiar în cantități de câte 100 kg. la Reprezentanța Generală din loc :

Societatea Comercială An. a AGRICULTORILOR

din Arad

Telefon 463. No. 233

BATA

depozitul fabricii de ghete din Cehoslovacia

s'a deschis

in Arad, vis-à-vis de teatru. Provede publicul arădan cu ghete și șoșoni ieftini. 295

In atenția proprietarilor de automobile!

Aducem la cunoștința onoraților proprietari de automobile, că primim în

atelierul nostru de reparat automobile și tractoare

orice lucrări de specialitatea aceasta, deasemenea confecționarea de arcuri speciale, tocirea cilindrelor și osiilor motorice, suduri, etc. pe lângă prețurile cele mai convenabile. — Stațiunea de benzină și ulei, spălarea mașinelor. — Rugăm sprijinul on. public Frații Flescher Arad, Str' Rusu Sirianu 15.

Proprietari de vie!

Dopuri și utensilii pentru butoaie găsiți mai ieftin la

STRUNGARIA ARTISTICA

Kolarov, Arad

Str. Seminarului 5. 187

Incasatori

vanzatori angajează firma Bourne & Co. Arad, Bul. Reg. Ferdinand Nr. 17, pentru vânzarea pe rate a mașinelor de cusut „Singer“

MOBILE cu prețuri reduse se găsesc la **A. Wiegenfeld** Arad, Moise Nicoara (Petofi-u.) No. 9-II 123

Iosif Muzsay ARAD vis-a-vis de teatrul **Prețe. de toamna și iarnă**

Costum bărb., lână curată ... Lei. 1.750	Palton negru cu guler de blană Lei. 2.650
Costum bărb. în culori de modă „ 2.450	Costum de școală, conf. prescr. „ 1.600
Costum albastru închis și negru „ 2.750	Palton de piele, în toate culorile „ 3.900
Pardesiu de toamnă și iarnă „ 1.950	Raglan fregoli „ 2.000
Ulster dublu la „ 2.450	Pardesiu de cauciuc „ 800

Croitorie la modă! 144 Mare asortiment de postavărie!

Haine pentru bărbați și copii

se confecționează după ultima modă dela 1000 Lei în jos, la **EUGEN MADARÁSZ**, croitor pt. bărbați Str. Eminescu 41. 179

Viptul de casă cel mai ieftin,

abonamentul lunar Lei 1100, în afară de restaurant Lei 1000. Prânz Lei 25, cină Lei 15 în

Restaurantul București Arad, Piața Avram Iancu 10 201

S'a început vânzarea, în detaliu, pe prețuri en-gros **Sticlăria FISCHER Arad** în edificiul Crucea-Albă.

ALO! ALO!

Visitați singurul magazin românesc

CROITORIA

N. Ariton

Confecționează cu mult gust costume civile-militare din cele mai fine stoffe, cu prețuri foarte reduse. — Primul atelier special pentru confecționarea noiei uniforme a Căferiștilor, deci nu riscați a Vă confecționa oriunde, ci mai întâi vizitați atelierul nostru.

Incurajați industria românească!

Depozitul

Fabricei de Conserve alimentare, Ciocolată și Bomboane

„M. Ștefănescu - Grivița S. A.“

din București

s'a deschis seara la 25 Octomvrie a. c.

Viz a vis de Teatrul Orașănesc.

Lichidare totală autorizată

la I. Grallert și fiul

cel mai vechiu și cel mai mare magazin de **CEASURI și BIJUTERII** cu prețuri foarte reduse Arad, Bdul Regina Maria No 8 246

„PERFECT“ gravor și fabrică de ștampile, Arad strada Eminescu 13. Căsuța postală 97

Execută ștampile de cauciuc și metal, tăblițe de email și aramă, ștampile de date și sigile.

No. 3716—1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul delegatul judecătoresc prin această aduc la cunoștința publică, ca în urma deciziei No. 3716—1926 a Judecătorei Rurale Halmagiu în procesul reclamantului Constantin Pardanschi dom. în Lipova repr. prin. Dr. I. Dobos avocat Lipova în contra pârâtului Gheorghe Sortoc dom. în comuna Halmagiu pentru sistarea comității de proprietate se vor vinde prin licitație un cazan de fierț rachiu de 2 hectlitru de aramă cu rechizitele aparținătoare, cari se află în posesiunea pârâtului.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni se fixează termenul de 1 Noembrie 1928 la orele 3 p. m. în Halmagiu la casa pârâtului și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. 1881 § 107 și 108, celor, cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare, care face suma de 30,000 Li adică Treizecimii lei.

La licitație se poate face ofertă atât reclamantul, cât și pârâtul.

Dat în Halmagiu la 25 Sept 1928.

delegatul judecătoresc Indescifrabil

Judecătoria rurală Șiria.

No. G. 4283—1928/2.

Publicațiune de licitație.

Sucsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștința publică în sensul legii Art. LX. din 1881 § 102 respective XLI. din 1908. § 19 cumcă lucrurile următoare ș. a. 1 rând de haine negre, 1 palton de iarnă 2 paturi, dulapuri 2 noptiere jumătate pregătite 4 presuri de lemne pentru masar 4 țighe de duldeir 1 cuier de haine 1 masă cu fotoliu execvate în Pâncota în favorul urmăritului Molnar Iosif repr. prin adv. Dr. Romul G. Lază adv. Șiria împotriva urmăritului Metzger Nicolae locăitor în comuna Pâncota pentru incasarea capitalului de 30496 Lei 95 bani și acces. prețuite în 15400 Lei se vor vinde prin licitație publică în ziua de

6 Noembrie anul 1928 oara 3 p. m. în comuna Pâncota la casa urmăritului.

Intrucât mobilele sechestrare ar fi fost execvate și de alții și acestia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul Art. XLI. din 1908 § 20.

Șiria, la 18 Sept. 1928.

dnlegat judecătoresc Indescifrabil